

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119201255
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119201255.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: U. O., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v F., na ul. O. č. XX, právne zastúpeného U.. Tatianou Vorobelovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, na ul. Bajzovej č. 2, proti žalovanému: P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v F., na ul. F. č. XX, právne zastúpenému JUDr. Jánom Garajom, MBA, advokátom so sídlom v Poprade, na ul. Hviezdoslavovej č. 2, o zaplatenie sumy 38.000 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 25.11.2019 č.k. 7C 2/2019-106 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobcovi sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 38.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej žalobca previedol svoje finančné prostriedky vo výške 58.000 eur na účet žalovaného. Podanou žalobou žiadal vydať bezdôvodné obohatenie v súlade s ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vo svojej výpovedi a to jednak v konaní pred Okresným riaditeľstvom Policajného zboru, odbor kriminálnej polície C.: E.-XXX/X-VYS-PO-XXXX, ale tiež aj vo svojej výpovedi na pojednávaní žalobca jasne uviedol, že peniaze, ktoré mu odovzdal na terminovaný účet, si žalovaný mohol vybrať až po jeho smrti a po dobu jeho života s nimi nemal disponovať. Takáto darovacia zmluva, ku ktorej došlo medzi žalobcom a žalovaným, podľa ktorej sa malo plniť až po darcovej smrti, je absolútne neplatným právnym úkonom v súlade s ust. § 628 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Zo skutkového hľadiska je žaloba v celom rozsahu dôvodná, nakoľko ide o prípad bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v získaní majetkového prospechu plnením z neplatného právneho úkonu. Prevod finančných prostriedkov z vlastníctva žalobcu na účet žalovaného dňa 28.04.2016 bol posúdený ako darovanie pre prípad smrti, ktoré je neplatným právnym úkonom. Žalovaný, ktorý sa takto bezdôvodne obohatil, je povinný vydať žalobcovi takto získané bezdôvodné obohatenie.

3. Dobré mravy netvoria spoločenský normatívny systém, ale sú skôr merítkom etického hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcim všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti, poctivého správania a podobne. Dobré mravy sú vykladané ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, postihujú podstatné historické tendencie, sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Občiansky zákonník, ani

iný právny predpis nedefinuje pojem dobré mravy. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok spoločnosti a zákonodarcia ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Z toho vyplýva, že tieto morálne pravidlá majú objektívnu povahu, a preto akékoľvek súhlasné, a teda subjektívne motivované vyhlásenie zmluvných strán nie je smerodajné v tom, či nimi uzavretá zmluva je v súlade s dobrými mravmi alebo nie. V tejto súvislosti sa poukázalo na znenie ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmyslom tohto ustanovenia je zamedziť výkonu práva, ktoré síce zodpovedá zákonu, avšak odporuje dobrým mravom, ktoré možno definovať ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných .

4. Postup podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka má miesto len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenie iných potrieb, kedy hlavná alebo aspoň prevažujúca motivácia je úmysel poškodiť, či zvýhodniť povinnú osobu, prípadne kedy je zrejmé, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok. Korektív dobrých mravov však nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprímerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka je neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

5. Správanie ako aj konanie žalovaného dobrým mravom odporuje. Žalovaný poškodil práva žalobcu spôsobom, ktorý sa vo všeobecnosti medzi poctivými ľuďmi považuje za neprípustný, vo vzájomnom konaní využil dôverčivosť občana vo veľmi vysokom veku, jeho zlý psychický stav po smrti manželky, ktorá zomrela dňa 30. marca 2016, pričom k prevodu finančných prostriedkov na účet žalovaného došlo dňa 28.04.2016. Žalovaný sa obohatil a získal nepoctivo majetkový prospech, keď zneužil zlý psychický stav, samotú žalobcu, jeho dôverčivosť, ktorý celý život žil so svojou manželkou, pričom manželstvo bolo bezdetné a boli odkázaní jeden na druhého. Stratou manželky došlo u žalobcu, ako osoby vo vysokom veku k pocitom smútku, samoty, bezmocnosti a tento jeho stav využil žalovaný. Ide o konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pričom v morálke každej demokratickej spoločnosti platí zásada, že nik nesmie v akejkoľvek miere získať nepoctivo majetkový prospech, a to na úkor iného. Konanie žalovaného je v rozpore s dobrými mravmi, a preto je povinný finančné prostriedky, ktoré patrili žalobcovi v celom rozsahu vrátiť. O nemorálnom, nepoctivom správaní sa žalovaného svedčí to, že bez vedomia žalobcu, bez toho, aby žalobca bol o tom informovaný, uskutočnil tri výbery z jeho účtu po 220 eur a použil ich vo svoj prospech bez toho, aby to oznámil žalobcovi a poprosil ho, či to môže urobiť. Prieči sa to slušnosti, poctivosti a spravodlivosti. Žalobca na to prišiel vtedy, keď navštívil osobne pobočku Prima banky a o výberoch, ktoré uskutočnil žalovaný z jeho osobného účtu sa tam dozvedel. Takéto konanie žalovaného je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný zneužil vysoký vek, samotú, úzkosť a najmä dôveru starého človeka.

6. Žalovaný je tak povinný finančné prostriedky vo výške 38.000 eur vrátiť žalobcovi v celom rozsahu. Súd prvej inštancie preto žalobe vyhovel.

7. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovaným, s touto sa prvoinštančný súd nestotožnil. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že pre začiatok subjektívnej premlčacej doby k uplatneniu práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvedel také okolnosti, ktoré sú podstatné a relevantné pre uplatnenie tohto práva na súde. Touto vedomosťou sa rozumie znalosť takých skutkových okolností, z ktorých je možné právo na vydanie bezdôvodného obohatenia dôvodiť. V prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatného právneho úkonu je potom rozhodujúci subjektívny moment, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých je možno vyvodiť, že právny úkon, na základe ktorého bolo plnené, je neplatný.

8. Z výpovede žalobcu jednoznačne vyplýva, že dňa 06.04.2017 v pobočke Prima banky zistil, že žalovaný, ktorý mal dispozičné právo k jeho osobnému účtu si z neho vybral celkovú sumu 660 eur. V tom momente stratil k nemu dôveru a vyzval ho na vrátenie sumy 38.000 eur. Túto výzvu žalobca aj súdu predložil. Práve od tohto dátumu, t.j. od 06.04.2017 žalobca získal vedomosť o nepoctivom správaní sa žalovaného a o tom, že na jeho strane došlo k bezdôvodnému obohateniu,

a preto práve od tohto dátumu sa počítala dvojročná subjektívna premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žaloba bola doručená na súd dňa 17.01.2019. Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia je Občianskym zákonníkom stanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Začiatok plynutia je pri každej z nich upravený odlišne. Pri subjektívnej premlčacej dobe je nevyhnutné skúmať subjektívny moment, kedy dôjde k nadobudnutiu skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení, nielen o predpokladanej alebo domnovej vedomosti. Reálnu vedomosť o vadnosti úkonu ako skutočnosti rozhodujúcej pre vznik bezdôvodného obohatenia žalobca nadobudol vtedy, čo žalovaný nespĺnil podmienky, na ktorých sa dohodli, t.j. podmienky, za ktorých bola darovacia zmluva uzatvorená. Treba zdôrazniť, že žalobca mal 91 rokov. Bol v silnom citovom rozporení, smútku po strate jeho milovanej manželky, a preto odporuje akejkoľvek realite praktického života požiadavka podrobnej až detailnej znalosti právnych predpisov, podľa ktorej by sa začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty mal počítat spoločne s plynutím objektívnej lehoty. Súd prvej inštancie tak počiatok dvojročnej subjektívnej premlčacej doby počítal od dátumu 6.04.2017, kedy zistil, že žalovaný z jeho osobného účtu uskutočnil neoprávnené výbery v celkovej sume 660 eur. Žaloba tak bola podaná včas, teda v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, a preto vznesená námietka premlčania sa v celom rozsahu považovala za nedôvodnú.

9. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 a § 262 C.s.p.

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. V rámci prebiehajúceho sporu bol vykonaný výsluch strán sporu, výsluch svedkyne Y. X., výsluch svedkyne P. Y. a zároveň sa prvoinštančný súd oboznámil s listinnými dôkazmi tvoriacimi súčasť súdneho spisu, s výpoveďou svedkyne Ing. P. P., so zmluvou o termínovanom vklade zo dňa 28.04.2016, ako aj s pripojeným vyšetrovacím spisom. Takto vykonané dôkazy možno rozdeliť do troch množín. Do prvej množiny vykonaných dôkazov, ktoré svedčia jednoznačne v prospech žalobcu možno zaradiť výsluch žalobcu a výsluch svedkyne Y. X.. Čo sa týka vzťahu žalovaného k jeho manželke žalobcu, tento bol až do jej smrti korektný a nadštandardný, pričom rovnako korektný vzťah mal žalovaný aj so žalobcom. K zmene a ochladeniu vzťahov medzi žalobcom a žalovaným došlo v čase, keď sa o priazeň žalobcu, zrejme zo zisťovaných dôvodov, začal uchádzať U. U. a následne svedkyňa Y. X.. Predtým, než nastali tieto skutočnosti, mali žalobca a žalovaný dôkladne upravený vzájomný vzťah a vychádzali na úrovni. K obdarovaniu žalovaného zo strany žalobcu ako prejavu jeho vďačnosti za starostlivosť preukazovanú jednak vo vzťahu k jeho manželke žalobcu, ako aj vo vzťahu k žalobcovi došlo dňa 28.04.2016. Celkový objem finančných prostriedkov, s ktorými sa v danej dobe manipulovalo, bol vo výške 58.000 eur. Táto suma bola rozdelená do dvoch častí a to na sumu 20.000 eur a na sumu 38.000 eur, ktoré v zmysle dohody medzi žalobcom a žalovaným podliehali rozdielnym právnym režimom. Suma 20.000 eur bola v zmysle žalobcovej výpovede prevedená na termínovaný účet zriadený na jeho meno a tieto peniaze mali slúžiť na rekonštrukciu domu žalobcu. Druhá čiastka, suma 38.000 eur, ktorá je aj predmetom tohto sporu, predstavovala dar žalobcu žalovanému. Vzhľadom k tomu, že žalobca v dôsledku vplyvu U. a U. a neskôr aj svedkyne Y. X. začal meniť svoje postoje, právne manévrovať a požadovať všetky finančné prostriedky od žalovaného späť, žalovaný mu vrátil celú sumu 20.000 eur, ktorá slúžila v zmysle ich vzájomnej dohody na rekonštrukciu domu žalobcu. Dar vo výške 38.000 eur žalovaný odmietol vrátiť, nakoľko sa nejednalo o žiadne bezdôvodné obohatenie.

11. Druhú množinu dôkazov, ktoré svedčia jasne v prospech žalovaného predstavujú oboznámenie so zmluvou o termínovanom vklade zo dňa 28.04.2016, výsluch žalovaného, výsluch svedkyne P. Y., ako aj oboznámenie sa s výsluchom svedkyne Ing. P. P. Zmluva o termínovanom vklade zo dňa 28.04.2016 svedčí o tom, že termínovaný vklad bol zriadený iba na účet žalovaného a žiadne právo disponovať s týmito finančnými prostriedkami žalobca, tak ako to mylne uvádzal súd, ako to vyplynulo aj z výpovede zamestnankyne banky k tomuto účtu nemal. Výpovede žalovaného, svedkyne P. Y. a Ing. P. P., ktorá je v tomto smere prakticky nezaujatosť, nezávislou a nestrannou osobou, sa zhodujú.

12. Tretiu množinu vykonaných dôkazov predstavujú oboznámenie sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi súčasť súdneho spisu, ako aj oboznámenie sa s pripojeným vyšetrovacím spisom. Zo strany žalobcu bolo síce na žalovaného podané oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že žalovaný svojim konaním naplnil všetky pojmové znaky trestného činu podvodu podľa ust. § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) a d) Trestného zákona, avšak uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru zo dňa 03.04.2018 bolo

trestné stíhanie zastavené, nakoľko tento po ukončení vyšetrovania v odôvodnení uznesenia o zastavení trestného stíhania konštatoval, že skutok žalovaného nie je trestným činom a nie je ani dôvod na postúpenie veci.

13. Konajúci a rozhodujúci súd mal preto v zmysle vyššie uvedených skutočností pred sebou dve protichodné a navzájom sa bijúce kategórie dôkazov a z pre žalovaného nepochopiteľných príčin sa vo svojom rozsudku priklonil práve k argumentom žalobcu. Konajúci a rozhodujúci súd v spore porušil aj zásadu nezávislosti a nestrannosti súdov, keď sa v takejto zložitej a rozporuplnej situácii jednoducho priklonil na stranu žalobcu.

14. V predmetnej veci je podľa presvedčenia žalovaného zásadná výpoveď svedka U.a U., nakoľko táto osoba disponuje zásadnými informáciami súvisiacimi s predmetným konaním a ktorá miskú váh práve v takejto rozporuplnej dôkaznej situácii môže nepochybne prikloniť na jednu zo strán. Je pravdou, že žalovaný návrh na vykonanie tohto svedka podal oneskorene, tu však je nutné poukázať na to, že žalovaný sa s predmetným svedkom snažil spojiť, komunikovať, vyhľadať jeho, ako aj adresu jeho trvalého pobytu a to až do posledného pojednávania, avšak akákoľvek jeho snaha v tomto smere stroskotala, nakoľko sa mu s týmto svedkom spojiť nepodarilo.

15. Za najzávažnejšie pochybenie prvoinštančného súdu je potrebné považovať vadné právne posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Žalovaný sa bezdôvodne obohatil už dňa 28.04.2016, kedy mu boli peniaze v hodnote 58.000 eur prevedené na novozaložený terminovaný účet, o čom vedel aj žalobca, nakoľko pri predmetnom prevode bol osobne prítomný a tento schválil.

16. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

17. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

18. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvedený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

19. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na ust. § 191 C.s.p., podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

20. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

21. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný

skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

22. Jedným z dôkazných prostriedkov, ako to vyplýva z ust. § 195 C.s.p., je výsluch strany. Ide o štandardný dôkazný prostriedok, ktorý slúži na náležité objasnenie, resp. preukázanie tvrdených skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, ale len za splnenia podmienky, že ich nie je možné preukázať inak.

23. Žalobca v rámci svojho výsluchu pred súdom jednoznačne potvrdil, že peňažné prostriedky, ktoré odovzdal na účet žalovaného, žalovaný mohol vybrať až po jeho smrti, pričom po dobu života s nimi nemal disponovať. Vyššie uvedené v plnej miere zodpovedá i vyjadreniu žalobcu, ktoré urobil v rámci svojho výsluchu pred vyšetrovateľom Policajného zboru vo veci Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, odbor kriminálnej polície C.: E.-XXX/X-VYS-PO-XXXX. O pravdivosti tohto tvrdenia nemal dôvod pochybovať ani odvolací súd.

24. Takýto právny úkon z hľadiska jeho obsahu (§ 35 Občianskeho zákonníka) je potrebné považovať za darovanie. Keďže podľa prejavenej vôle žalobcu ako darcu sa malo plniť až po jeho smrti, takto uzatvorená darovacia zmluva týkajúca sa prevodu finančných prostriedkov, je neplatná v súlade s ust. § 628 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia neplatná je darovacia zmluva, podľa ktorej sa má plniť až po darcovej smrti.

25. Čo sa týka žalovaného, tento síce nespochybnil objem poskytnutých peňažných prostriedkov zo strany žalobcu vo výške 58.000 eur, avšak poukázal na to, že táto suma bola rozdelená do dvoch častí a to na sumu 20.000 eur a na sumu 38.000 eur. Suma 20.000 eur mala slúžiť na rekonštrukciu domu žalobcu a druhá čiastka vo výške 38.000 eur predstavovala dar žalobcu žalovanému ako prejav vďaky za starostlivosť o jeho nebohú manželku, ako aj o žalobcu samotného. Išlo o tvrdenie žalovaného, a preto táto strana sporu má toto svoje tvrdenie hodnoverným spôsobom preukázať. V tomto smere si žalovaný nesplnil svoju procesnú dôkaznú povinnosť, ktorej cieľom je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie.

26. Za dôkaz opaku podporujúci tvrdenia žalovaného nemožno označiť ani výsluch svedkyne Ing. P. P. v konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Prešove, odbor kriminálnej polície C.: E.-XXX/X-VYS-PO-XXXX. Ing. P. P. v rámci svojho výsluchu pred vyšetrovateľom dňa 27.06.2017 a dňa 07.02.2018 jednoznačne skonštatovala, že žalobca a žalovaný sa o podmienkach prevodu peňazí vôbec nebavili.

27. Z ďalších listinných dôkazov pritom vyplýva, že dňa 28.04.2016 bola na účet žalovaného vedený v F. banke pod č. X XXXX XXXX XXXXXXXX XXXX prijatá úhrada vo výške 58.000 eur, kde ako platiteľ je uvedený žalobca (výpis z účtu F. banky nachádzajúci sa na č.l. 107 vyšetrovacieho spisu). Zo správy F. banky zo dňa 09.01.2018 (č.l. 77 vyšetrovacieho spisu) je zrejmé, že k tomuto účtu žalovaného ako disponenti boli uvedení tak žalovaný, ako aj žalobca a to v čase od 28.04.2016 do 27.11.2017. Ak žalovaný vo svojom opravnom prostriedku tvrdí, že žalobca žiadne právo disponovať s finančnými prostriedkami na účte žalovaného nemal, uvedené tvrdenie sa nezakladá na pravde, čo vážnym spôsobom spochybňuje hodnovernosť tvrdení žalovaného produkovaných v priebehu konania.

28. Vo veci bola správne posúdená tiež námietka premĺčania vznesená zo strany žalovaného. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia podlieha premĺčaniu. Pri premĺčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je stanovená kombinovaná premĺčacia doba a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premĺčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premĺčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premĺčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premĺčacia doba je dvojročná a pre začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomostí o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

29. Začiatok subjektívnej premĺčacej doby je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila.

30. Slová „keď sa oprávnený dozvie“, je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla o tom vedieť alebo že by sa to mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť.

31. V prejednávanej veci je nepochybné, že žalobca v čase poskytnutia peňažných prostriedkov na účet žalovaného nemal vedomosť o tom, že žalovanému poskytuje plnenie z neplatného právneho úkonu. Na to, aby sa žalobca skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení, musel by skutočne vedieť, že v dôsledku neplatného právneho úkonu mu vzniklo právo požadovať od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia.

32. V súvislosti s posudzovaním behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je potrebné zdôrazniť, že žalobca vstupoval do zmluvného vzťahu so žalovaným vo veľmi vysokom veku, v čase krátko po smrti manželky s pocitom smútku, samoty a bezmocnosti, tak ako na to správne poukazuje prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí. V čase uzatvorenia darovacej zmluvy, aj keď neplatnej, žalobca veril žalovanému a nemohol predpokladať porušenie dohody medzi ním a žalovaným, že počas jeho života s poskytnutými finančnými prostriedkami žalovaný disponovať nebude. O neoprávnených výberoch v celkovej sume 660 eur sa žalobca dozvedel až dňa 06.04.2017, kedy stratil k nemu dôveru a vyzval ho na vrátenie sumy 38.000 eur. Od dátumu 06. apríla 2017 po podanie žaloby na súde dňa 17.01.2019 ešte neuplynula dvojročná subjektívna premlčacia doba, a preto vznesená námietka žalovaným nemohla byť považovaná za dôvodnú. Rovnako neuplynula ani trojročná objektívna premlčacia doba, počítaná od momentu poskytnutia peňažných prostriedkov na účet žalovaného dňa 28.04.2016.

33. Právne bezvýznamná je námietka žalovaného poukazujúca na nevykonanie dokazovania výsluchom svedka U.a U.. Žalovaný tento návrh predniesol na pojednávaní konanom dňa 25.11.2019, teda na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia vo veci samej. Uznesením zo dňa 04.03.2019 č.k. 7C 2/2019 - 33 bol žalovaný vyzvaný, aby sa v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia písomne vyjadril k žalobe, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Zároveň bol upozornený, že na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

34. Sudcovská koncentrácia konania je upravená v ust. § 153 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

35. Koncentrácia konania predstavuje efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania. Predkladateľ uviedol, že koncentrácia tvorí funkčnú a teleologickú jednotu s jedným z nosných princípov novej právnej úpravy sporového konania a to s princípom arbitrárneho poriadku (čl. 10 C.s.p.). Vychádza sa z názoru, že sudca so znalosťou konkrétnej veci vie najlepšie posúdiť adekvátnosť a včasnosť uplatnenia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, preto novum spočívajúce v zavedení inštitútu sudcovskej koncentrácie je podľa predkladateľa plne odôvodnené a žiaduce. Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, teda najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom a hmotnoprávne námietky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela, ani ich nemohla predvídať a ktoré vyšli najavo až po tom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy.

36. Ak strana nepredložila prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, súd nemusí na ne prihliadnuť, pričom Civilný sporový poriadok demonštratívnym výpočtom uvádza, že môže ísť napr. o situáciu ak by prihliadnutie na tieto prostriedky vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ide napr. o situáciu, keď by strana podala návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedka až v rámci záverečnej reči (§ 182 C.s.p.), pričom tento dôkaz mohla navrhnúť vykonať už skôr, napr. vo vyjadrení podľa ust. § 167 C.s.p. Práve z tohto dôvodu je súd povinný poučiť v prípadoch podľa ust. § 167 ods. 3 a 4 o sudcovskej koncentrácii konania. Ak by súd aplikoval ust. § 153 ods. 2 C.s.p. a teda neprihliadol by na neskoro predložené prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, môže sa stať, že skutkový stav v čase vyhlásenia rozsudku môže byť iný, než súdom zistený skutkový stav, a preto je v ust. § 217 ods. 1 C.s.p. ustanovené, že aj napriek tomu, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté. V prípade ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany z dôvodu aplikácie sudcovskej koncentrácie konania neprihliadol, musí to uviesť v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej. Ust. § 153 ods. 3 C.s.p. teda dopĺňa povinné náležitosti odôvodnenia rozsudku uvedené v ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

37. V danom prípade návrh na vykonanie výsluchu svedka nebol zo strany žalovaného podaný včas, napriek poučeniu o následkoch sudcovskej koncentrácie konania, pričom žalovanému nič nebránilo, aby takýto návrh nemohol predložiť už skôr a nie až na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia. Pripustenie výsluchu svedka po uplynutí viac ako pol roka od doručenia uznesenia by odporovalo jednému zo základných princípov Civilného sporového poriadku upraveným v článku 17, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

38. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

39. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 C.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

40. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).